

Beslutningsforslag nr. B 57. Fremsat den 15. december 1983 af Wilhelm (VS), Steen Folke (VS), Anne Grete Holmsgård (VS) og Waldorf (VS)

Forslag til folketingsbeslutning om registrering af sindslidende

Folketinget opfordrer regeringen til i overensstemmelse med flertalsindstillingen i delbetænkningen fra udvalget vedrørende sindslidendes retsstilling at afskaffe registreringen i politiets registre af personer, der tvangsind-

lægges i henhold til sindssygeloven, og til at sikre automatisk egenindsigt i det fælleskommunale psykiatriske centralregister og i eventuelle andre særregistre over sindslidende.

Bemærkninger til forslaget

De seneste års debat om registre har vist en voksende erkendelse af, at overhåndtagende registrering, specielt EDB-registrering med CPR-nummer og samkøringsmulighed, udgør en trussel mod den enkeltes beskyttelse af privatlivets fred og almindelige retsbeskyttelse i øvrigt. Folketingets vedtagelse af registerlovgivningen i 1978 afspejlede delvis denne erkendelse.

I lyset heraf er det foruroligende, at sindslidende er mere udsatte for registrering, endog på et meget følsomt grundlag, end andre.

Forslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1982-83 fremsat forslag, se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 6353, 8436 og 11317, tillæg A sp. 3281 og tillæg B sp. 1551.

Det centrale kriminalregister

Ved tvangsindlæggelse registreres den pågældende automatisk som sindslidende og tvangsindlagt i det centrale kriminalregister, efterforskningsregisteret. Det drejer sig om 1.000-2.000 personer årlig.

Kriminalregisteret er siden 1978 overført til EDB med alle de konsekvenser for samkøringsmuligheder m.v., dette indebærer. Kontrollen med anvendelsen er ifølge registertilsynets årsberetning for 1979 højst kritisabel, idet alle og enhver inden for politikorpset kan trække oplysninger ud og der ikke føres efterkontrol. (Tilsynet har ikke omtalt kriminalregisteret siden trods henstilling og løfte om, at sikkerheden skulle øges i løbet af 1980). Men som politiregister er kriminalregisteret ikke underkastet sikkerhedsbestemmelserne om bl.a. egenindsigt, som findes i loven om offentlige registre.

Hvorfor sindslidende automatisk skal anbringes i kriminalregisteret ved tvangsindlæggelse står hen i det uvisse. Måske skyldes det, at det ene af tvangsindlæggelseskriterierne lyder, at »den syge er farlig for sig selv eller andre«. Men dels giver det ingen begrundelse for at registrere den *anden* gruppe af tvangsindlagte, som indlægges på behandlingskriteriet, dels viser det sig¹⁾, at omkring en tredjedel af de tvangsindlagte ikke er sindssyge ved indlæg-

gelsen (alligevel havner de altså i kriminalregisteret som »sindsyge« for resten af deres liv). Endelig viser alle undersøgelser, at sindssyge ikke er mere farlige end andre grupper i befolkningen.

På spørgsmål om, hvorfor tvangsindlagte ikke desto mindre automatisk registreres hos politiet, skal rigspolitichefen da også have svaret: »at registreringen af tvangsindlæggelser ikke sker ud fra et kriterium om, hvorvidt den pågældende har været farlig for sig selv eller andre, men alene ud fra, hvorvidt politiet har medvirket ved tvangsindlæggelsen.«²⁾

Det kan ifølge rigspolitichefen være nyttigt for politiet at have den tvangsindlagte registreret som sådan, hvis man ved senere »antræffelse« af personen skal afgøre, om vedkommende bør have lægehjælp. Og det er da meget hensynsfuldt. Men som nævnt er 1/3 af de registrerede fejlregistreret. Desuden registrerer man da ikke alle hjertepatienter, allergikere, epileptikere osv. i kriminalregisteret for at kunne yde den fineste service ved »antræffelse«. Det er og bliver en forskelsbehandling af sindslidende, og for mange sindslidende er det ikke ligefrem fremmende for helbredelse for tvangsforestillinger eller lignende at vide sig registreret på denne måde. Allerede af den grund bør det ophøre.

Der henvises i øvrigt til betænkning om registrering af tvangsindlæggelser i det centrale kriminalregister, afgivet af udvalget vedrørende sindslidendes retsstilling.

Det fælleskommunale psykiatriske centralregister

Desuden foregår der særregistrering af sindslidende i det fælleskommunale psykiatriske centralregister, som dels omfatter et EDB-register, der varetages af Århus kommunes EDB-afdeling, dels et manuelt register på Institut for Psykiatrisk Demografi. Dette henregnes ikke under den offentlige forvaltning, og som forskningsregister er det heller ikke underkastet det krav om egenindsigt, der stilles til private registre.

Det er en kendsgerning, at sindslidende og tidligere sindslidende føler det belastende at være regi-

streret på denne måde. At der kræves tilladelse fra den enkelte, før der i forskningsregistret optages andre oplysninger, end hvad der i forvejen var samlet under indlæggelsen, giver ikke tilstrækkelig betryggelse. Dels bliver oplysninger om psykiske lidelser med rette – på grund af udbredte fordomme og manglende viden i befolkningen – af de pågældende selv betragtet som meget følsomme oplysninger. Dels er det af forståelige grunde sær-

ligt belastende for netop denne gruppe og dermed hæmmende for helbredelsen at vide sig iagttaget, registreret, forfulgt. Det taler for, at der stilles strenge krav til registrering på grundlag af sindslidelse, og at der – selv om det ikke følger af registerloven, og selv om der (foreløbig) kun er tale om et manuelt register – gives den enkelte ret til egenindsigt og registret pligt til uopfordret at informere de registrerede.

¹⁾ Hans Adserballe: Frihedsberøvelse og tvang i psykiatrien, doktordisputats, FADLs forlag, København 1977.

²⁾ Bent Pedersen i »ny politik« nr. 12. december 1981.